

Turvallinen ja kriisinkestävä oikeusvaltio -reformipöytä

Sisäministeriön ylijohtaja Minna Hulkkosen kuuleminen 19.5.2023

Aiheena: kiintiöpakolaisjärjestelmä ja regulaatio, vaihtoehdot täällä pitkään olleille, ratkaisuvaihtoehdot ukrainalaisten tilanteeseen

Sisällys

1. Pakolaisten uudelleensijoittaminen.....	1
Suomen pakolaiskiintiö	2
Uudelleensijoittaminen EU:ssa osana kokonaisvaltaista maahanmuuttopolitiikkaa	3
Pakolaiskiintiön alentaminen 100 henkilöllä	4
2. Ratkaisuvaihtoehdot maassa ilman oleskeluoikeutta pitkään oleskelleille	5
Tilannekuva	5
Ratkaisuvaihtoehdot	6
Vapaaehtoinen paluu ja palauttaminen.....	6
Oleskelun laillistaminen Suomessa	6
3. Ratkaisuvaihtoehdot ukrainalaisten tilanteeseen.....	7

1. Pakolaisten uudelleensijoittaminen

Konkreettiset kirjausehdotukset:

- Pakolaiskiintiö heijastaa entistä paremmin UNHCR:n arvioimien uudelleensijoittamistarpeiden kehitystä sekä Suomen kantokykyä.
- Kohdennetaan pakolaiskiintiötä uudelleensijoittamistarpeiden sekä EU:n strategisten painopisteiden mukaisesti.

- Jatketaan UNHCR:n kanssa tehtävää yhteistyötä uudelleensijoittamisessa ja edistetään kiintiöpakolaisjärjestelmän laajempaa käyttöä EU:ssa ja kansainvälisesti kansainvälisen suojelun painopisteen siirtämiseksi uudelleensijoittamiseen.

Suomi on uudelleensijoittanut eli vastaanottanut kiintiöpakolaisia vuodesta 1973 lähtien. Uudelleensijoittaminen on vaikuttava, hallittu ja turvallinen tapa antaa kansainvälistä suojelua sitä eniten tarvitseville pakolaisille. Suomi tekee uudelleensijoittamisessa yhteistyötä YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) kanssa.

Maailmanlaajuisesti pakolaisten määrä on noussut yli 100 miljoonan, ja 83% pakolaisista asuu kehittyvissä maissa. UNHCR arvioi, että yhteensä 2 miljoonaa pakolaista on uudelleensijoittamisen tarpeessa vuonna 2023. Uudelleensijoittamistarpeet ovat nousseet muutamassa viime vuodessa yli 500 000 pakolaisella ja suurella todennäköisyydellä nousevat myös tulevien vuosien aikana. Uudelleensijoittaminen on todellinen kansainvälisen solidaarisuuden osoittamisen tapa suuria määriä pakolaisia vastaanottaneille maille.

Suomen pakolaiskiintiö

Suomi vastaanottaa pakolaiskiintiössä UNHCR:n pakolaisiksi katsomia henkilöitä tai muita kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ulkomaalaisia. Pakolaiskiintiön kohdentamisen lähtökohtana on UNHCR:n ehdotus Suomelle kiintiön kohdentamiseksi, sekä se, että Suomi vastaanottaa pääsääntöisesti samoja pakolaisryhmiä kuin mitä on uudelleensijoitettu viime vuosina. Näin hyödynnetään aiempaa kiintiövalinnoista ja kotoutumisen edistämisestä saatua kokemusta toiminnan jatkuvuuden säilyessä.

Suomi on vastaanottanut johdonmukaisesti kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia pakolaisia, joiden suojelutarve on katsottu pitkäaikaiseksi, ja painottanut perheiden sekä vaikeassa asemassa olevien naisten ja lasten valintaa pakolaiskiintiössä. Suomi vastaanottaa pakolaiskiintiössä myös hätätapauksia, joiden uudelleensijoittamisen tarve on arvioitu kiireellisistä kiireisimmäksi.

Kiintiövalintamenettelyssä UNHCR esittää otettavaksi joukon henkilöitä, joista Suomen viranomaiset valitsevat Suomeen otettavat kiintiöpakolaiset. Valinta suoritetaan yleensä haastattelujen perusteella. Maahanmuuttoviraston lisäksi suojelupoliisi ja kotoutumisen asiantuntijat osallistuvat valintoihin. Turvallisuutta sekä vastaanoton ja kotoutumisen edellytyksiä koskevat seikat arvioidaan jo ennen maahantuloa. Maahanmuuttovirasto päättää

Kirkkokatu 12, Helsinki

PL 26, 00023 Valtioneuvosto

Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo.sm@gov.fi | www.intermin.fi

Sisäministeriö Inrikesministeriet

oleskeluluvan myöntämisestä. UNHCR:n esittäminä kiintiöpakolaisina Suomeen saapuvat henkilöt saavat pakolaisaseman.

Kiintiöpakolaisten määrää on nostettu viime vuosina aiemmasta 750 henkilön tasosta 850-1 050 henkilön tasolle. Vuodelle 2022 pakolaiskiintiö nostettiin edelleen 1 500 henkilöön Afganistanin tilanteeseen vastaamiseksi. Vuoden 2023 pakolaiskiintiö on 1 050 henkilöä.

Suomi on painottanut pakolaiskiintiössä syyrialaisien, afgaanien ja kongolaisten pakolaisten valintaa sekä keskisen Välimeren suojelutilanteeseen vastaamista kohdentamalla kiintiötä Libyaan ja Libyasta Ruandaan ja Nigeriin Emergency Transit Mechanism (ETM) evakuointimekanismien puitteissa evakuoituihin pakolaisiin. Kunnat ovat olleet erittäin sitoutuneita kiintiöpakolaisten vastaanottoon ja kuntapaikkoja on ollut saatavilla hyvin. Kuluvana vuonna Suomessa on aloitettu yhteisölähtöisen kotouttamisen pilottiprojekti, joka pohjautuu kansainvälisiin community sponsorship –malleihin ja jonka tarkoituksena on edistää kiintiöpakolaisten kotoutumista vapaaehtoisista koostuvien kummiryhmien tuella 15 kunnassa.

Uudelleensijoittaminen EU:ssa osana kokonaisvaltaista maahanmuuttopolitiikkaa

Uudelleensijoittaminen on olennainen osa EU:n kokonaisvaltaista maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaa. Vuonna 2020 annetun maahanmuutto- ja turvapaikkauudistuksen (New Pact on Migration and Asylum) yhteydessä komissio antoi laillisten väylien suosituksen, jolla komissio pyrkii lisäämään pakolaisten pääsyä EU-maihin uudelleensijoittamisen ja täydentävien väylien avulla.

EU:n uudelleensijoittamisohjelmien puitteissa on vuodesta 2015 lähtien vastaanotettu yhteensä 115 000 pakolaista EU-maihin. Vuoden 2023 uudelleensijoittamisohjelmassa on mukana yhteensä 17 EU-maata, jotka ovat sitoutuneet yli 29 000 pakolaisen uudelleensijoittamiseen ja humanitaariseen maahanpääsyyn kuluvan vuoden aikana. Suomi osallistuu EU:n uudelleensijoittamisohjelmiin pakolaiskiintiön puitteissa. Osana maahanmuutto- ja turvapaikkauudistuksen kokonaisuutta on myös uudelleensijoittamisasetus, jolla on tarkoitus luoda EU:n uudelleensijoittamisohjelmat korvaava pysyvä kehys jäsenvaltioiden uudelleensijoittamistoimille.

Euroopan komissio kompensoi uudelleensijoittamista jäsenvaltioille turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) kautta. Kompensaatio perustuu vuosittain vastaanotettavien kiintiöpakolaisten lukumäärään, jotka on uudelleensijoitettu komission määrittämien alueellisten prioriteettien mukaisesti. AMIF-rahaston kautta osoitettava uudelleensijoittamisen kansallinen saanto on 10 000 euroa kutakin maahan uudelleensijoittamisen kautta päässyttä henkilöä kohden. Vuoden 2023 pakolaiskiintiön osalta Suomen saanto on yhteensä 10,5 miljoonaa euroa.

Kirkkokatu 12, Helsinki

PL 26, 00023 Valtioneuvosto

Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo.sm@gov.fi | www.intermin.fi

Sisäministeriö Inrikesministeriet

Suomi on pyrkinyt vaikuttamaan siihen, että yhä useampi EU-maa osallistuisi uudelleensijoittamiseen. EU:n yhteiset uudelleensijoittamisohjelmat ovat vaikuttavampia kuin yksittäisten jäsenvaltioiden toimet ja niiden kautta EU puhuu yhdellä äänellä suhteessa kumppanimaihin. Komissio pyrkii jatkossa entistä tehokkaammin varmistamaan uudelleensijoittamisen strategisesti kohdennetun käytön muuttoliikereiteillä. Vuonna 2016 neuvotellun EU-Turkki sopimuksen täytäntöönpano on merkittävin esimerkki uudelleensijoittamisen strategisesta käytöstä. Sen puitteissa on uudelleensijoitettu yli 38 000 pakolaista yhteensä 21 EU-jäsenvaltioon. Syyrialaispakolaisten uudelleensijoittamisen ohella muita strategisia painopisteitä ovat muun muassa keskisen Välimeren reitin maat, erityisesti Libya, sekä Afganistanin tilanne.

Uudelleensijoittamistoimien kohdentaminen strategisesti on tärkeää ja pakolaiskiintiö tulisi kohdentaa olennaisten muuttoliikereittien maihin yhtenevästi UNHCR:n arvioimien uudelleensijoittamistarpeiden kanssa. Uudelleensijoittaminen on yksi keinoista, joita voidaan käyttää EU:n yhteistyössä ja kumppanuuksissa muuttoliikereiteillä suuria määriä pakolaisia vastaanottaneiden maiden tukemiseen. Tämä edellyttää, että yhä useammat EU-maat sitoutuvat uudelleensijoittamiseen ja kiintiöiden kestävään kasvattamiseen ja tätä Suomen tulisi pyrkiä EU:ssa edistämään. Viime vuosina erityisesti pandemian, Afganistanin tilanteen sekä Turkin maanjäristysten aiheuttaman humanitäärisen katastrofin myötä on myös herännyt tarve kehittää uudelleensijoittamisen resilienssiä. Pakolaiskiintiö tulisi entistä tiukemmin sitoa uudelleensijoittamistarpeisiin siten, että tarpeiden kasvaessa myös kiintiötä tulisi olla mahdollista kasvattaa.

Pakolaiskiintiön alentaminen 100 henkilöllä

- Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2024-2027 on pohjaletuksena 850 henkilön vuotuinen pakolaiskiintiö.
- Kiintiön alentaminen 100 henkilöllä/v. alentaisi SM:n pääluokan määrärahoissa vastaanoton kustannuksia 190 000 euroa/v. ja hakemuskäsittelyn kustannuksia 65 000 euroa/v. (mom. 26.40.01, 26.40.21) Määrärahavähennys yhteensä vuosina 2024-2027 olisi 1,2 milj. euroa.
- TEM:n pääluokan määrärahoista myönnetään kunnille ja hyvinvointialueille korvauksia kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta 4 vuoden ajalta (mom.32.50.30). Kiintiön alentaminen 100 henkilöllä/v. vähentäisi määrärahatarvetta vuosina 2024-2027 yhteensä 8,8 milj. euroa, vuosittain jaoteltuna:
  - v. 2024: 0,55 milj. euroa
  - v. 2025: 1,65 milj. euroa
  - v. 2026: 2,75 milj. euroa
  - v. 2027: 3,85 milj. euroa

Kirkkokatu 12, Helsinki

PL 26, 00023 Valtioneuvosto

Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo.sm@gov.fi | www.intermin.fi

Sisäministeriö Inrikesministeriet

- Pakolaiskiintiön alentaminen vuonna 2024 vaikuttaisi myös kotoutumiskoulutuksen määräraharapeeseen (mom.32.30.51), joka jakautuisi sekä vuodelle 2024 että 2025. Kiintiöpakolaisista noin 50 % arvioidaan olevan aikuisia, joista noin 70 % arvioidaan osallistuvan työvoimakoulutuksena järjestettävään kotoutumiskoulutukseen (7 454 euroa/v./hlö). Määrärahavähennys yhteensä vuosina 2024-2027 olisi arviolta 0,9 milj. euroa.
- Alla esitetyssä taulukossa määräraha vaikutus perustuu neljänä vuonna alennetun pakolaiskiintiön yhteisvaikutukseen. **JTS-kaudella kiintiön alentaminen 100 hlö/v. vähentää määräraharavetta yhteensä 10,7 milj. euroa.**

Taulukko. Pakolaiskiintiön alentamisen 100 henkilöllä/v. määräraha vaikutukset JTS-kaudella 2024-2027, euroa

	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
26.40.01 Maahanmuuttoviraston toimintamenot	65 000	65 000	65 000	65 000	260 000
26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	190 000	190 000	190 000	190 000	760 000
32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	130 445	260 890	260 890	260 890	913 115
32.50.30 Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä	550 000	1 650 000	2 750 000	3 850 000	8 800 000
Yhteensä	935 445	2 165 890	3 265 890	4 365 890	10 733 115

- Määräraha vaikutusten lisäksi tulee huomioida, että EU:n Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta (engl. Asylum, Migration and Integration Fund, AMIF) korvataan Suomen rahasto-osuuksiin kertakorvauksena 10 000 euron korvaus jokaista kiintiöpakolaisten kohden, joka uudelleensijoitetaan komission painopisteiden mukaisesti. Pakolaiskiintiön alentaminen 100 henkilöllä/v. vähentäisi tämän mukaisesti v. 2024-2027 yhteensä EU-rahastokorvauksia 1,0 milj. euroa/vuosi.

2. Ratkaisuvaihtoehdot maassa ilman oleskeluoikeutta pitkään oleskelleille

Tilannekuva

Suomessa pitkään ilman oleskeluoikeutta oleskelleista **suuri osa on vuosina 2015–2016 saapuneita turvapaikanhakijoita**. Lisäksi maassa oleskelee jo ennen vuotta 2015 saapuneita turvapaikanhakijoita.

Migrin arvion mukaan Suomessa oleskelee edelleen **hieman yli 1 400** turvapaikkaa vuosina 2015-2016 hakenutta henkilöä. Syksyllä 2021 Migri arvioi heidän määräkseen noin 3 000. Määrä on siis puolelta vuodesta puolittunut (syynä esim. Afganistanin muuttunut tilanne; jotkut ehkä päättäneet olla jatkamatta uusintahakemusten kierrettä).

Merkittävä osa pitkään maassa ilman oleskeluoikeutta oleskelleista on **irakilaisia** (n. 950).

Monet (erit. Irakin ja Somalian kansalaiset) ovat jättäneet useita uusintahakemuksia. Turvapaikka- tai oleskelulupahakemuksen käsittelyn ajan henkilön oleskelu maassa on

Kirkkokatu 12, Helsinki

PL 26, 00023 Valtioneuvosto

Vaihe 0295 480 171 | kirjaamo.sm@gov.fi | www.intermin.fi

Sisäministeriö Inrikesministeriet

laillista. **Uusintahakemuskierteessä** oleskelu on välillä laillista, välillä henkilö oleskelee maassa ilman oleskeluoikeutta.

Maassa oleskelee myös ihmisiä, jotka **eivät ole koskaan hakeneet turvapaikkaa tai muuta oleskelulupaa**. (Poliisi arvioi vuonna 2019, että Suomessa oleskeli tuolloin noin 220–900 henkilöä, jotka olivat saaneet kielteisen turvapaikkapäätöksen ja maastapoistamispäätöksen, mutta eivät olleet poistuneet maasta. Kuntaliitto arvioi kesällä 2020 heidän määräkseen yhteensä noin 700–1 100 henkilöä.)

Tarkkoja määrällisiä arvioita maassa pitkään ilman oleskeluoikeutta olevista on vaikea tehdä.

Ratkaisuvaihtoehdot

Vapaaehtoinen paluu ja palauttaminen

Kielteisen oleskelulupapäätöksen saanut **henkilö voi halutessaan aina palata kotimaahansa**. Tiettyjen kolmansien maiden haluttomuus vastaanottaa kansalaisiaan koskee ainoastaan viranomaistoimin palautettavia. Kokemukset viime vuosilta kuitenkin osoittavat, että mitä pitempään oleskelu Suomessa syystä tai toisesta kestää, sitä korkeammaksi kynnys palaamiseen kasvaa.

Avustettujen vapaaehtoisten palaajien määrä on vähentynyt viime vuosina. Vuonna 2016 palaajia oli 2113, vuonna 2020 heitä oli 217 ja vuonna 2022 130. Paluuhalukkuutta voidaan tukea pitämällä paluutuet riittävän korkeina ja mahdollistamalla tuki uudelleenkotoutumiselle. Esim. nykyinen 5 000 euron paluutuki Irakiin koetaan riittämättömäksi maan kustannustasoon nähden.

Jokaisella valtiolla on kansainvälisen oikeuden perusteella velvollisuus ottaa takaisin omat kansalaisensa. Tästä velvoitteesta ja takaisinottosopimuksista ja -järjestelyistä huolimatta jotkut maat kieltäytyvät kategorisesti vastaanottamasta muita kuin vapaaehtoisesti palaavia ja rikollisia.

Oleskelun laillistaminen Suomessa

Sisäministeriön *Ilman oleskeluoikeutta olevat* –hankkeessa valmisteltiin ensin selvitys ja sittemmin esitysluonnos lakimuutokseksi, joka mahdollistaisi oleskeluluvan ja muukalaispassin myöntämisen hakijalle, jolta puuttuu luvan edellytyksistä ainoastaan voimassa oleva kansallinen passi.

Samassa hankkeessa selvitettiin myös muita mahdollisia ratkaisuja pitkään Suomessa ilman oleskeluoikeutta olleiden henkilöiden tilanteeseen. Yhtenä vaihtoehtona nousi esiin

Kirkkokatu 12, Helsinki

PL 26, 00023 Valtioneuvosto

Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo.sm@gov.fi | www.intermin.fi

Sisäministeriö Inrikesministeriet

mahdollisuus **laillistaa pitkään maassa ilman oleskeluoikeutta jatkunut oleskelu määräajan voimassa olevalla erillislailla.**

Tämä voisi tarkoittaa sitä, että oleskeluluvan hakeminen tai asian ottaminen käsittelyyn viran puolesta olisi mahdollista ainoastaan **erillislaissa määriteltynä aikana tietyin edellytyksin ja tietyille kohderyhmälle** (esim. ennen vuotta 2017 turvapaikkaa hakeneet). Hakemus käsiteltäisiin **yksilöllisesti**.

Vastaavankaltaiseen ratkaisuun on päädytty **Irlannissa ja Saksassa**.

Taustaksi lyhyesti Irlannin ja Saksan laillistamisohjelmista:

Irlannin laillistamisohjelma julkistettiin joulukuussa 2021 ja ohjelma käynnistettiin tammikuussa 2022. Laillistamisen edellytyksenä on neljän vuoden oleskelu Irlannissa ilman oleskeluoikeutta ja lasten osalta kolmen vuoden oleskelu. Lisäksi hakijoilta edellytetään nuhteettomuutta, eikä oleskelulupia myönnetä sellaisille henkilöille, joiden arvioidaan muodostavan uhan valtiota kohtaan. Oleskelulupaa ei kuitenkaan evätä kaikissa lievissä rikostilanteissa. Oleskelulupaa voi hakea, vaikka henkilöä koskisi voimassa oleva maastapoistamispäätös.

Saksan Duldung-järjestelmä ei ole tarjonnut henkilöille mahdollisuutta vakiinnuttaa asemaansa Saksassa. Ratkaisuksi tilanteeseen **Saksassa** liittopäivät hyväksyi joulukuussa 2022 lakiesityksen, jolla perustettiin 18 kk mittainen oleskelulupa henkilöille, jotka ovat oleskelleet Duldungilla maassa yli viiden vuoden ajan (alle 27-vuotiaat kolmen vuoden ajan). Kyse on kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneista henkilöistä, joita syystä tai toisesta ei voida palauttaa kotimaahansa. Uudistuksella Saksan hallitus halusi puuttua vuosia näköalattomuudessa ja epävarmuudessa olevien henkilöiden tilanteeseen. Uudistus koskee ainoastaan takautuvasti Saksassa 31.10.2022 kriteerit täyttäviä henkilöitä.

3. Ratkaisuvaihtoehdot ukrainalaisten tilanteeseen

Tilannekuva

Maahanmuuttoviraston ennakointiverkoston arvion mukaan Suomeen saapuu kuluvana vuonna 20 000–30 000 tilapäisen suojelun hakijaa. Vuonna 2024 hakijoita odotetaan saapuvan 10 000–15 000. Arvio perustuu siihen, että sota jatkuu edelleen ainakin jollain intensiteetillä. Hakemusmäärien arviointiin liittyy kuitenkin merkittäviä epävarmuustekijöitä. Tulee myös huomata, että muuttoliike ei tule päättymään, vaikka jonkinlainen tulitaukosopimus saataisiin aikaan (esim. perheiden yhdistymiset).

Ukrainasta Suomeen saapuvien hakijoiden määrään vaikuttavat edellä mainittujen sodan keston ja laajuuden sekä Ukrainan humanitaarisen tilanteen kehittymisen lisäksi erityisesti

Kirkkokatu 12, Helsinki

PL 26, 00023 Valtioneuvosto

Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo.sm@gov.fi | www.intermin.fi

Sisäministeriö Inrikesministeriet

muiden jäsenmaiden vastaanottokapasiteetin kehittyminen sekä ukrainalaisten sisäinen siirtyminen EU-maiden välillä.

Ukrainan sotilaallisen tilanteen kehitystä on erittäin vaikea arvioida. Toistaiseksi edellytyksiä pysyväälle rauhalle on vaikea nähdä ja on mahdollista, että sota tulee jatkumaan vielä pitkään. Vaikka sotatoimet keskittyisivät jatkossa vain osaan maata, liike EU-alueelle tulee todennäköisesti jatkumaan, vaikkakin aiempaa pienimuotoisempana.

Lähtöhalukkuuteen vaikuttaa myös mahdollisuus maan sisäiseen siirtymiseen, joka on viime aikoina parantunut. Toistaiseksi paluuliike Ukrainaan on ollut kohtuullisen pienimuotoista ja tilapäisluonteista. Ukrainan tilannetta tulee seurata tarkkaan. **Jos tarve suojelulle on vielä olemassa, niin kyseeseen tulisi tilapäisen suojelun jatko vielä kolmanneksi vuodeksi eli maaliskuuhun 2025.** Tämä vaatii neuvoston päätöksen. Konkreettista keskustelua jatkosta ei ole vielä EU:ssa aloitettu.

EU:n direktiivin perusteella annettava tilapäinen suojelu päättyy viimeistään maaliskuussa 2025. **Jos sota jatkuu vielä tuolloin tai jos tilanne Ukrainassa on muuten sellainen, että tarve yhdenmukaiselle ratkaisulle suojelun tarjoamiseksi ei ole poistunut, tulee tilanteeseen löytää yhteinen EU tason ratkaisu.** Asiaa koskevaa keskustelua ei ole vielä EU:ssa aloitettu.

Ratkaisuvaihtoehdot

Sodan päättyessä ja tilapäisen suojelun lakatessa on **varmistettava sekä mahdollisuus palata Ukrainaan että mahdollisuus jatkaa sujuvasti oleskelua Suomessa muulla kuin tilapäisen suojelun perusteella.** Olennaista on, että Suomeen ei jää suuria määriä aikaisemmin tilapäistä suojelua saaneita ilman oleskeluoikeutta.

- **Vapaaehtoinen paluu ja uudelleenkotoutuminen**
  - Varmistetaan toimien kattavuus ja vaikuttavuus. Pyritään edistämään EU:n yhteistä lähestymistapaa.
  - Tarpeen mukaan harkittava erillisen paluutukipaketin rakentamista Ukrainaan palaaville niin, että paluutuet olisivat osa Ukrainan jälleenrakentamisen tukea.
  - Huomioidaan kansallisissa ratkaisuissa se, että humanitaarinen tilanne ja jälleenrakennuksen eteneminen vaikuttavat oleellisesti siihen, milloin, minne ja kuinka pysyvästi Ukrainaan voi palata.
- **Varmistetaan sujuva siirtyminen tilapäisestä suojelusta muulla lupaperusteella tapahtuvaan oleskeluun**

Ukrainalaisten halukkuudesta jäädä Suomeen ei ole olemassa kattavaa arvioita. Kesällä 2022 tehdyn selvityksen mukaan n. 1/3 ukrainalaisista oli kiinnostunut

Sisäministeriö Inrikesministeriet

jäämään. Halukkuus jäädä Suomeen vaihtelee kuitenkin sen mukaan, miten tilanne Ukrainassa muuttuu, joten pätevää arvioita on erittäin vaikea antaa. Oletettavaa kuitenkin on, että mitä kauemmin sota kestää, sitä useampi tilapäistä suojelua saava ukrainalainen haluaa myös asettua pysyvästi Suomeen.

- Harkittava, keitä kaikkia tämä mahdollisuus koskee ja millä edellytyksin. Huomioitava tilanteiden moninaisuus – esim. työllistyminen/työttömyys, opiskelu, perhesuhteet ym.
  - Selvitetään, onko nykyinen säädöspohja riittävä vai tarvitaanko ja missä määrin uutta sääntelyä
  - Huolehditaan että kansalliset ratkaisut eivät aiheuta luvatonta edelleen liikkumista EU:n sisällä.
  - Varataan lupaviranomaisille tarvittavat resurssit
- **Varmistetaan mahdollisten kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten tehokas käsittely**

Osalla Ukrainan kansalaisista on tällä hetkellä vireillä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus. Tilapäisen suojelun direktiivi edellyttää, että suojelun päätyttyä henkilöllä on mahdollisuus saada se tutkituksi.

On myös mahdollista, että osa maassa olevista ukrainalaisista tekee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tilapäisen suojelun päätyttyä myös silloin, jos edellytyksiä maahan jäämiselle ei muulla perusteella ole.
  - **Kolmansien valtioiden kansalaisten osalta lähtökohtana on paluu koti- tai pysyvän asuinmaahan, jos edellytyksiä oleskeluluvan myöntämiselle muulla perusteella ei ole**
    - Varauduttava erityisesti paluun välttämiseksi tehtyjen kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyyn. Huomioitava, että osassa hakemuksia edellytykset kansainväliselle suojelulle voivat täytyä.